

Taşımacılıkta KDV İade Uygulamaları, Sorunlar, Çözümler

Muhammet Bayram, YMM

Emre Akın, PhD, LLM, YMM

Yol Haritası

Bir olayın vergilendirilmesinde izlenecek yol haritası, adımlar, kanun maddeleri

---

Teknik > Güç

İlgili tüm vergi kanunları ve yargı kararları

Gerekçesiz,

Dayanaksız, cevaplar?

Kanun maddelerinin yazılması < anahtar kelimeler

Verginin ruhu > genel tebliğ, özelge, yargı kararı

**Oku
Sor
Tahayyül et
Mütalaa Et**

Sor

Git

Oku

Hüküm

-ebilir.
-eder.

ihtiyari/zorunlu?

Kanun maddesi bir;

Tanım mı?

Kural mı?

KDV'de vergiyi doğuran olay

Mal/hizmet (KDV md. 1, 2)

Vergiyi doğuran olay (KDV md. 2, 10)

Taşımacılıkta KDV hangi anda doğar?

KDV md. 2:

“Teslim, bir mal üzerindeki tasarruf hakkının malik veya onun adına hareket edenlerce, alıcıya veya adına hareket edenlere devredilmesidir. Bir malın alıcı veya onun adına hareket edenlerin gösterdiği yere veya kişilere tevdi teslim hükmündedir. Malın alıcıya veya onun adına hareket edenlere gönderilmesi halinde, malın nakliyesinin başlatılması veya nakliyeciyen tevdi edilmeside mal teslimidir.”

Bu durum ilgili malın tesliminde geçerlidir; taşımacılık hizmetinin ifasında değil.

KDV Kanunu “Taşımacılık” Hangi maddelerde var?

Madde:

7

10

11

13

14 (Taşımacılık istisnası)

22

39, 43, 46

Taşımacılık istisnası (1)

KDV md. 11/1-b

“Türkiye’de ikametgâhı, işyeri, kanuni ve iş merkezi bulunmayanların taşımacılık faaliyetlerine ilişkin olarak satın alacakları mal ve hizmetler ile fuar, panayır ve sergilere katılımları dolayısıyla satın alacakları mal ve hizmetler nedeniyle ödedikleri katma değer vergisi, karşılıklı olmak kaydıyla iade edilir.”

Almanya’da mukim Yabancı A taşımacılık firması Türkiye’de yaptığı taşımacılık ile ilgili bir nakiyeyi Türkiye’deki B firmasına taşere etmiştir.

B firması tarafından kesilen faturada,

- Nakliye bedeli,
- Bakım ve tamir,
- Otoyol ücretleri,
- Akaryakıt
- Yedek parça

Kalemleri yer almaktadır.

Toplam tutar üzerinden KDV hesaplanmıştır.

Taşımacılık istisnası (1)

KDV md. 11/1-b

Yabancı A firması nakliye bedeli hariç diğer kalemlere ilişkin KDV'yi iade alabilir.

Nakliye bedeli KDV Genel Uygulama Tebliği'nde geçmediğinden iadesi tartışmalıdır.

Yabancı A firması ödenen KDV'nin karşılıklı olmak kaydıyla iadesi, İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı Boğaziçi Kurumlar Vergi Dairesi Müdürlüğü veya Marmara Kurumlar Vergi Dairesi Müdürlüğüne başvuracaktır.

İade için gerekli belgeler; 6.2.1 başlığı KDV Genel Uygulama Tebliği.

Taşımacılık İstisnası (2)

KDV md. 14

KDV Genel Uygulama Tebliği

1. Transit ve Türkiye ile Yabancı lkeler Arasında Yapılan Taşımacılık İşlerinde İstisna (md. 14/1)

2. İhraç Malı Taşıyan Araçlara Motorin Teslimlerinde İstisna (md. 14/2)

---

1. Transit ve Türkiye ile Yabancı Ülkeler Arasında Yapılan Taşımacılık İşlerinde İstisna (md. 14/1)

- 3065 sayılı Kanununun (14/1) inci maddesinde Bakanlar Kuruluna verilen yetkiye dayanılarak yayımlanan 84/8889 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile transit ve Türkiye ile yabancı ülkeler arasında deniz, hava, karayolu ve demiryolu ile yapılan yük ve yolcu taşıma işlemleri KDV'den istisna edilmiştir.
  - İstisna kapsamına;
    - - Yabancı bir ülkede başlayıp Türkiye'den geçerek yabancı bir ülkede sona eren,
    - - Yabancı bir ülkede başlayıp Türkiye'de sona eren,
    - - Türkiye'de başlayıp yabancı bir ülkede sona eren,
- taşıma işleri girmektedir.

1. Transit ve Türkiye ile Yabancı Ülkeler Arasında Yapılan Taşımacılık İşlerinde İstisna (md. 14/1)

İstisna kapsamına giren taşıma faaliyetlerinin tamamının veya bir kısmının **başka taşımacılara yaptırılması** halinde, gerek taşıma işini yaptıran firmaya karşı muhatap olarak işi yüklenen organizatör firmanın, gerekse ikinci derece yüklenici olarak fiili nakliyeyi gerçekleştiren firmanın bu faaliyetleri istisna kapsamına girdiğinden, **her iki faaliyet için de** vergi hesaplanmaz.

Ancak ikinci derece yüklenicinin taşıma faaliyetinin Türkiye içinde başlayıp bitmesi halinde, bu işler KDV'ye tabidir.

Organizatör: Nakliyenin taşere edilmesi?

Ayrıca, taşıma işinde kullanılan aracın taşıma hizmetini gerçekleştiren mükellefe ait olması veya kiralanmış olması, istisna uygulamasına engel değildir.

1. Örnek: İthalatçı (A) firması, ithal edeceği malların Arjantin'den Konya'daki deposuna taşınması için Türkiye'de mukim (B) firması ile anlaşmıştır.(B) firması malların Arjantin – Mersin limanı deniz yolu ile taşınmasını kendisi yapmakta, Mersin-Konya kara taşınmasını ise (C) firmasına yaptırmaktadır. (B) firmasının, (A) firmasına Arjantin-Konya taşınmasının tamamı için düzenleyeceği faturada KDV hesaplanmayacak, (C) firmasının Mersin-Konya taşıması için (B) firmasına düzenleyeceği faturada ise KDV hesaplanacaktır. (B) firması bu taşıma nedeniyle yüklendiği KDV'yi iade hesaplarına dahil edebilecektir.

Serbest bölge, gümrük antreposu, gümrüksüz sahalar?

Yurtdışı olmadığından buraya
yapılan taşımacılık KDV'den istisna
değildir.

Taşımacılık İstisnasında KDV Beyanı

1. Bu istisna kapsamındaki taşımacılık işleri, hizmetin **tamamlandığı** döneme (yurt dışına yapılan veya transit taşımalarda **en erken** gümrük bölgesinden **çıkıldığı** döneme) ait KDV beyannamesinde yer alan "İstisnalar-Diğer İade Hakkı Doğuran İşlemler" kulakçığının, "Tam İstisna Kapsamına Giren İşlemler" tablosunda 311 kod numaralı "Uluslararası taşımacılık" satırı aracılığıyla beyan edilir.
2. Bu satırın "Teslim ve Hizmet Tutarı" sütununa istisnaya konu hizmet bedeli, "Yüklenilen KDV" sütununa bu hizmet dolayısıyla yüklenilen KDV tutarı yazılır. İade talep etmek istemeyen mükellefler, "Yüklenilen KDV" sütununa "0" yazmalıdır.

KDV İadesi Gerekli Belgeler

Neden?

Çünkü istisna taşımacılığı tevsik etmek amacı var. Yetmezse Gümrükten teyit alınabilir.

- Standart iade talep dilekçesi
- İstisnanın beyan edildiği döneme ilişkin indirilecek KDV listesi
- İade hakkı doğuran işleme ait yüklenilen KDV listesi
- İadesi talep edilen KDV hesaplama tablosu
- Satış faturaları listesi
- Uluslararası taşımacılık faaliyetinin yürütülmesi için ilgili mevzuat gereğince yetki belgesi alınmasının zorunlu olması halinde, söz konusu belge (Bu belge, belgede değişiklik olmaması kaydıyla sadece bir defa verilir.) (C2 Belgesi şart.)
- Taşımacılık işinin mahiyetine göre aşağıda sayılan belgelerden biri;

C2 Yetki Belgesi

T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından verilen yetki belgeleri ile ilgili düzenleme Karayolu Taşıma Yönetmeliği'nde yer almaktadır.

- Kamuya açık karayolunda motorlu taşıtlarla yolcu ve yük taşımacılığı faaliyetinde bulunacak gerçek ve tüzel kişilerin yapacakları faaliyete uygun olan yetki belgelerini ilgili bakanlıktan almaları zorunludur. (Mad.5)
- Bir taşıt belgesine kayıtlı olmayan taşıtların terminallere, yükleme veya boşaltma noktalarına giriş ve çıkışlarına, sınır kapılarından çıkışlarına izin verilmemektedir. (Mad.9)
- Yetki belgeleri, satılamaz ve devredilemez. (Mad.9)
- Yetki belgesi sahipleri; yapacakları taşımacılık faaliyetlerinde sadece kendi taşıt belgelerinde kayıtlı taşıtları kullanabilirler. (Mad.30)
- Bir yetki belgesi sahibinin taşıt belgesine sözleşmeli olarak kayıtlı taşıtların sahipleri kendi nam ve hesabına taşıma yapamazlar. (Mad.40)
- C2 türü yetki belgesi alınabilmesi için en az, 8 adet özmal birim taşıt ve 320 tonluk asgari kapasite ile 100.000 Türk Lirası sermayeye sahip olunması gerekmektedir. (Mad.14)

İade Belgesi (kara taşımacılığı)

Taşımacılık işinin mahiyetine göre aşağıda sayılan belgelerden biri;

a) Kara Taşımacılığında; Transit Beyannamesi / TIR Karnesi / Form 302 Belgesi / Kara Manifestosu / Yük Senedi (CMR) / Geçiş Belgesi (Dozvola) /Özet Beyan veya Özet Beyan Yerine Geçen Belgeler / Özet Beyana Dayanak Oluşturan Tevsik Edici Belge / Transit Refakat Belgesi veya bunların gerekli bilgileri ihtiva eden listesi (aslı veya noter, gümrük idaresi ya da YMM onaylı örnekleri)

- TIR karnesinin ilk sayfası, gümrükte bırakılan dipkoçan nüshasının noter onaylı fotokopisi, ticaret odası tasdikli örneği

---

İade Belgesi (deniz/hava taşımacılığı)

Taşımacılık işinin mahiyetine göre aşağıda sayılan belgelerden biri;

- b) Deniz ve Havayolu Taşımacılığında; Deniz veya Hava Manifestosu / Deniz veya Hava Konşimentosu / Transit Beyannamesi / Özet Beyan veya Özet Beyan Yerine Geçen Belgeler / Özet Beyana Dayanak Oluşturan Tevsik Edici Belge / Transit Refakat Belgesi veya bunların gerekli bilgileri ihtiva eden listesi (aslı veya noter, gümrük idaresi ya da YMM onaylı örnekleri).

İade Belgesi (demiryolu taşımacılığı)

Taşımacılık işinin mahiyetine göre aşağıda sayılan belgelerden biri;

- c) Demiryolu Taşımacılığında; Transit Beyannamesi / Uluslararası Demiryolu Taşımacılığı Anlaşması kapsamında demiryolu ile yapılan eşya taşımada kullanılan belge(CIV Belgesi) / Topluluk transit rejiminin uygulanabildiği yerlerde, bu rejim altındaki demiryolu ile yapılan taşıma işlemlerinde beyanname yerine kullanılan belge(CIM Belgesi) / Remiz Bülteni / Özet Beyan veya Özet Beyan Yerine Geçen Belgeler / Özet Beyana Dayanak Oluşturan Tevsik Edici Belge / Transit Refakat Belgesi veya bunların gerekli bilgileri ihtiva eden listesi (aslı veya noter, gümrük idaresi ya da YMM onaylı örnekleri).

İade Belgesi

Taşımacılık işinin mahiyetine göre aşağıda sayılan belgelerden biri;

- Eğer Gümrük Yönetmeliği md. 61 ve 118'de sayılı belgeler varsa, ayrıca yukarıdaki belgeler aranmaz.
- Örneğin ATA karnesi varsa özet beyan aranmaz. Ya da konşimento yerine geçen karada yük senedi (CMR), demiryolunda CIM/CIV belgeleri olması gibi.

İade Belgesi (organizatörler)

Taşımacılık işinin mahiyetine göre aşağıda sayılan belgelerden biri;

- d) Organizatörlerde, taşımayı **filen yapanlara** ait fatura bilgilerini içeren liste ile **bunlardan temin edilen taşımacılığı** tevsik eden yukarıdaki belgelere ilişkin bilgileri içeren liste kabul edilir.

İade Talepleri

NAKDEN ve MAHSUBEN aynı.

10.000 TL'yi ařmayan NAKDEN ve MAHSUBEN iade talepleri vergi inceleme raporu, YMM raporu ve teminat **aranmadan** yerine getirilir.

İade talebinin 10.000 TL'yi aşması halinde **aşan kısmın** iadesi, vergi inceleme raporu veya YMM raporuna göre yerine getirilir. Teminat verilmesi halinde mükellefin iade talebi yerine getirilir ve teminat, vergi inceleme raporu veya YMM raporu sonucuna göre çözülür.

2. İhraç Malı Taşıyan Araçlara Motorin Teslimlerinde İstisna

ihracat rejimi kapsamında yurtdışına çıkarılacak eşyayı taşıyan kamyon, çekici ve soğutucu ünitesine sahip yarı römorkların depolarına

(araçların ve soğutucu ünitelerin standart yakıt deposu miktarlarını aşmamak kaydıyla) yalnızca yurtdışına çıkışlarında yapılacak motorin teslimleri KDV'den istisna edilmiştir.

İstisna kapsamına, yurtdışına çıkarılacak eşyayı taşıyan kamyon, çekici ve soğutucu ünitesine sahip yarı römorkların depolarına (araçların ve soğutucu ünitelerin standart yakıt deposu miktarlarını aşmamak kaydıyla) Özel Tüketim Vergisi (I) Sayılı Liste Uygulama Genel **Tebliğinde belirtilen bayiler tarafından** yine aynı Genel Tebliğ kapsamında yapılacak motorin teslimleri girmektedir.

2. İhraç Malı Taşıyan Araçlara Motorin Teslimlerinde İstisna

- **Sınır kapıları** 24/06/2017 tarih ve 30106 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı. 23 adet sınır kapısından çıkışlarda KDV ve ÖTV'siz yakıt alınabilir. (Ardahan'ın Çıldır Aktaş, Iğdır'ın Dilucu, Ağrı'nın Gürbulak, Edirne'nin Hamzabeyli, İpsala ve Kapıkule, Van'ın Kapıköy, Artvin'in Sarp sınır kapıları gibi)
- Ruhsatta yazılı standart yakıt deposu olmalıdır. Kapasitesi artırılmış olanlarda standart üstü olanlar miktar kabul edilmiyor.
- Taşımacılık faaliyetinde bulunan mükellefler bu yakıtları KDV'siz aldıklarından iade edilecek bir tutar ortaya çıkmayacaktır.

KDV İadesinde Hızlı Yollar

1. Artırımlı Teminat (ATUS)
2. İndirimli Teminat (ITUS)
3. Hızlandırılmış İade (HİS)
4. KDV İadesi Ön Kontrol Raporuna Dayalı İade Uygulaması

1. Artırımlı Teminat

Nakden iadelerde YMM raporu
olmadan iade almak...

- iade taleplerine ilişkin aranan belgelerin (YMM KDV İadesi Tasdik Raporu hariç) tamamlanması sonrasında, nakden iadesi talep edilen tutarın %120'si oranında (İTUS sertifikası sahibi mükellefler için %60'ı oranında) banka teminat mektubu verilmesi halinde, iade işlemi beş iş günü içinde gerçekleştirilir.
  - Teminat YMM raporu ile çözülür.
-

2. ITUS

Nakden iadelerde YMM raporu olmadan iade almak...

b) Mücbir sebep sayılan haller dışındaki nedenlerle, defter ve belgelerin ibrazından imtina edilmemiş olması,

c) Gelir veya kurumlar vergisi, geçici vergi, gelir vergisi stopajı, ÖTV ve KDV (tevkifat hariç) uygulamalarından her birine ait beyanname verme ödevinin her bir vergi türü itibarıyla ikiden fazla aksatılmamış olması (süresinden sonra kendiliğinden verilen beyannameler hariç),

ç) SMİYB düzenleme veya kullanma fiili nedeniyle özel esaslara tabi tutulmamış veya tutulmuşsa genel esaslara dönülmüş olması,

d) Cari takvim yılı da dâhil olmak üzere son iki takvim yılına ilişkin tam tasdik sözleşmesi bulunması.

Başvuru tarihi itibarıyla;

a) KDV iade taleplerinde özel esaslara tabi olmayı gerektiren bir durumunun bulunmaması,

b) Ödenmesi gereken vergi borcunun bulunmaması (vergilerin tecil edilmiş olması bu şartın ihlali sayılmaz).

c) Başvurudan önceki son 5 YMM Rapor/VİR olumlu olması

2. ITUS

Nakden iadelerde YMM raporu
olmadan iade almak...

a) Başvuru tarihinden önce vergi dairesine verilmiş olan son yıllık kurumlar vergisi veya gelir vergisi beyannamesinin ekinde yer alan bilânçoya göre en az;

- Aktif toplamı 40.000.000 TL,

- Maddi duran varlıkları toplamı 10.000.000 TL,

- Öz sermaye tutarı 20.000.000 TL,

- Net satışları 50.000.000 TL,

b) Cari yıl dahil, başvuru tarihinden önceki takvim yılında vergi dairesine verilmiş muhtasar beyannamelere göre aylık ortalama çalıştırılan kişi sayısı 50 veya daha fazla, (Hesaplama işleminin gerçekleştiği dönemden önceki 12 aylık ortalama esas alınır.)

3. HIS

Nakden iadelerde YMM raporu olmadan iade almak...

a) Başvuru tarihinden önceki son beş takvim yılı itibarıyla vergi mükellefiyetinin bulunması,

b) Başvuru tarihinden önce vergi dairesine verilmiş son yıllık kurumlar vergisi beyannamesinin ekinde yer alan bilânçoya göre en az;

- Aktif toplamının 200.000.000 TL,

- Maddi duran varlıkları toplamının 50.000.000 TL,

- Öz sermaye tutarının 100.000.000 TL,

- Net satışlarının 250.000.000 TL, olması, (bu koşullardan herhangi üç tanesinin sağlanmış olması yeterlidir.)

c) Başvurudan önceki takvim yılında vergi dairesine vermiş olduğu muhtasar beyannamelere göre aylık ortalama çalıştırılan kişi sayısının 250 veya daha fazla olması,

3. HİS

5 işgünü içinde raporsuz iade

ç) Başvuru tarihinden önceki son beş takvim yılı içinde; -

Mücbir sebep sayılan haller dışındaki nedenlerle, defter ve belgelerin ibrazından imtina edilmemiş olması, - Gelir veya kurumlar vergisi, ÖTV ve KDV uygulamalarından her birine ait beyanname verme ödevinin her bir vergi türü itibarıyla birden fazla aksatılmamış olması (süresinden sonra kendiliğinden verilen beyannameler hariç),

- Sahte belge veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya kullanma fiili nedeniyle özel esaslara tabi tutulmamış veya tutulmuşsa genel esaslara dönülmüş olması,

d) Başvuru tarihi itibarıyla;

- KDV iade taleplerinde özel esaslara tabi olmayı gerektiren bir durumunun bulunmaması,
- Vergi borcunun bulunmaması (vergilerin tecil edilmiş olması bu şartın ihlali sayılmaz),

4. KDV İadesi Ön Kontrol Raporuna Dayalı İade

YMM KDV İade Raporu ile %50'si
10 işgünü içinde iade

- a) En az 24 dönem (vergilendirme dönemi 3 aylık olanlar için en az 8 dönem) KDV beyannamesi vermiş olması,
- b) Daha önce en az üç vergilendirme dönemine ilişkin iade talebinin sonuçlanmış olması,
- c) Kendisi, ortakları, ortaklıkları ve kanuni temsilcilerinin;
  - Özel esaslara tabi olmaması,
  - Hazine ve Maliye Bakanlığının ilgili birimlerince yapılan değerlendirme ve analizler sonucunda bireysel olarak veya organize bir şekilde sahte belge düzenleme tespiti nedeniyle incelemeye sevk edilmemiş olması,
  - Hazine ve Maliye Bakanlığının ilgili birimlerince iade taleplerinin riskli iade kapsamında incelemeye sevk edilmemiş olması,
- ç) iade taleplerinin incelemeye sevk edilmemiş olması

Özel durum: Yetki belgesi?

Yetki belgesi;
İstisna için mi?
İade için mi?

Yetki belgesi olmayan mükelleflerin araçlarını yetki belgesi sahibi firmalara kiralamak suretiyle yetki belgesi sahibi firmaların araç listesine kaydettirilmesi aranılan şartı yerine getirmemekte olup, taşımacılık istisnası kapsamında KDV iade talebinde bulunması gereken mükellefler, yetki belgesi adlarına düzenlenmiş olan mükellefler olmalıdır.

Mükellef, C2 yetki belgesi sahibi firma ile yaptıkları sözleşmeye istinaden ilgili firma adına ve bu firmanın C2 belgesiyle yurtdışına taşımacılık faaliyetinde bulunduğunu belirterek, C2 belgesine sahip firmaya kendisi tarafından düzenlenecek fatura da KDV hesaplanıp hesaplanmayacağı yönünde görüş istenmiştir.

Kocaeli Vergi Dairesi Başkanlığı vermiş olduğu özeldede; uluslararası taşıma işini fiilen yapmasından dolayı mükellefi alt yüklenici olarak değerlendirmiş olup, mükellef tarafından bu işi bütünüyle yüklenen organizatör firmaya düzenlenecek faturalarda uluslararası taşımacılık istisnasından yararlanılmasının mümkün bulunduğunu belirtmiştir

(Kocaeli VDB'nin 02.08.2013 tarih ve 93767041-[KDV-2012/7.]-148) sayılı özeldesi).

Mükellefin C2 yetki belgesi sahibi firma ile sözleşme imzalamak suretiyle kendi mülkiyetinde olan araçları C2 yetki belgesi sahibi firmaya kiralaması ve onun ünvanı altında taşımacılık yapmasından dolayı taşıma irsaliyesi ve faturanın C2 yetki belgesi sahibi firma tarafından düzenlenmesi gerektiğini belirtmiştir (Hatay VDB'nin 16.05.2013 tarih ve 8031814 010.01[VUK 2013/17.]61 sayılı özeldesi).

KDV iade talebinde bulunması gereken firma; araçlarını kiralayan firma değil, yetki belgesi sahibi firma olmalıdır.

Satın alınan TIR' ın 191'i tamamen iade alınır. (Yanlış)

Yapılan taşımacılık bedelinin %18'ine kadar olan İndirilecek KDV iade alınır. Ne zaman TIR bedeli kadar fatura kesilirse o zaman indirilecek KDV iade alınabilir. (Doğru)

Yanlış: Lastik tamamen KDV'siz yüklenim olur.

Doğru: Yurtiçi faaliyet de varsa satışlar oranlanarak yüklenim bulunur. Tamamı değil.

Farklı uygulama: TIR kaç km yaptı? Litre başına yapılan KM doğru diye kontrol için çizelge talep ediliyor.

Bolu'da vergi dairesi talep etmese de İstanbul'da vergi dairesi böyle bir çizelge talep edebiliyor.

Emre Akın, emre.akin@vav.org.tr
Muhammet Bayram, ymm.muhammet.bayram@gmail.com